

Teknoloji Bizim Entelektüel Düzeyimizi Düşürmüyor. Aklımızı Özgürleştiriyor.

Herkes The Atlantic dergisinde çıkan "Google bizi aptallaştırıyor mu?" yazısını konuşuyordu. Yazıyı tartışanlardan kimileri, Nicholas Carr tarafından yazılan 4175 sözcüklük bu makaleyi gerçekten de okumuştular.

Biraz zaman kazandırabilmek için, ben size yazının 100 sözcüklük kısaltılmış bir sürümünü yazmayı planlamıştım, ama çevremizde fazlasıyla rahatsız edici unsur olduğu için 100 sözcüklük bu yazıyı okumanızın çok zor olduğunu düşündüm. Bu nedenle işte huzurunuzda 140 karakterlik "twitter" versiyonu (Twitter, insanların kendi yaşamları hakkında, boşluk ve noktalama işaretleri dahil, 140 ya da daha az karakterle kaleme aldıkları bir tür web günlüğü):

Google detaylı okumayı olanaksızlaştırıyor. Medya değişiyor. Beynimizin yapısı da değişiyor. Bilgisayarlar bizim yerimize düşünüyorlar ve zekâmızı köreltiyorlar.

Eğer bunu sonuna kadar okumayı başardıysanız, belki de artık Google'ın değil, Twitter'ın insanların zihinsel gelişiminin düşmanı olduğunu düşünüyorsunuzdur.

Twitter ile birlikte, insanlar sizin web günlüğünüze abone olabiliyorlar. Yaşamın sıkıcı ayrıntılarını çekici hale getirebilenler, daha fazla ziyaretçi toplayabiliyor. Twitter ile rekabet için çeşitli hizmetler geliştirildiği gibi, Twittercılardan gelen yoğun bilgi akışında insanlara yardımcı olabilmek için de bazı hizmetler geliştirildi.

Şirket içi kullanımlar için Yammer adında bir sürümü bile var. Kimi çalışanların söylediklerini sözcüğü sözcüğüne takip edebilirsiniz. ("Haftalık toplantıda. İyi sandviçler. Neden herkes bej rengi pantolon giyiyor? Tüm çalışanlar kendi Test Süreci Ölçütleri raporlarını zamanında getirsin, tamam mı?"). Sanki ofis ortamında bizi yeterince rahatsız eden unsur yokmuş gibi, toplantılar, telefonlar, kısa mesaj-

lar, e-postalar ve şu Google araştırmaları.

Eğer insanlar, bizi bilgiye ulaşma yolunda vakit kaybettirici pek çok aktiviteden kurtaran Google'ın yararını sorgularlarsa, burada yaşadığımızı bir haikuya (haiku: Üçlü dizelerle yazılan lirik bir Japon şiir tarzı) sıkıştıran bu araca karşı düşmanlık var demektir. MIT'nin Technology Review dergisi Twitter'ın kurucusu, Jack Dorsey ile bir röportaj yaptı, bir soru söyledi: Twitter hakkında pek bilgisi olmayan insanlara, Twitter'dan söz edildiğinde "anlaşılsız ya da sinirli" tavırlar sergiliyorlar. Sizce bunun nedeni nedir? Dorsey'in yanıtı kısaydı ve tatmin edici değildi: "İnsanlar, kendileri için bir değer keşfetmek zorundalar. Özellikle de Twitter gibi basit ve zarif bir şeyle. İnsanların Twitter ile yaptıkları şey bu."

İlk tanıtıldığında korkulmayan bir teknoloji düşünmek zor. Mr. Carr'ın Atlantic makalesinde söylediğine göre Sokrates, yazının insanın düşünme yeteneği üzerindeki etkisinden korkmuştu. Matbaa da benzer korkular yaratmıştı. Bu da sonuncu olmayacak.

Hewlett-Packard 1972 yılında hesap makinesi HP-35'i icat ettiğinde, araç bazı mühendislik sınıflarında yasaklanmıştı. Profesörler, mühendislerin bunu bir destek olarak kullanmalarından korktular, böylece mühendisler yazılı hesaplamalarla ya da profesyonel bilimsel düşünce için sağlanan basit kurallar arasındaki bağıntıları anlamayacaklardı. Fakat HP-35 mühendislik yetilerini pek de azaltmadı. Hatta son 36 yılda bu mühendisler bize iPodlar, cep telefonları, yüksek çözünürlüğe (High-definition) sahip televizyonlar ve evet Google ve Twitter'ı ge-

tirdiler. Hesap makineleri, mühendislerin zaman kaybetmelerini engelledi ve yaratıcı etkinliklere daha fazla zaman ayırabilmelerine olanak sağladı.

Pek çok teknolojik gelişme, bu etkiye sahiptir. Örneğin, vergi yazılımı... Vergi iadelerinin can sıkıcı dosyalama işi artık eskisi gibi birkaç akşamınızı almıyor, birkaç saatte tamamlanıyor. Bu bize daha üretken etkinlikler yapmamız için zaman yaratıyor.

Fakat üretimimizi artıran tüm yeni teknolojiler için, zamanımızın daha fazlasını isteyenler oluyor. Bu, çağımızın diyalektiklerinden biridir. Haritalarıyla ve internet olanağıyla, iPhone bize zaman kazandırıyor; indirilebilen oyunlarıyla, cebimizde ayrıca bir oyun makinesi taşıyabiliyoruz. Zaman kaybettiricilerinin zaman kazandıranlara oranı yalnızca artabilir. Bilginin özgür olduğu bilgi tabanlı bir toplumda dikkat, değer verilen varlık haline geliyor. Biz dikkat süremiz için para almıyoruz, fakat günümüzde bunun için daha fazla rahatsız edici unsur ve taleple ödüllendiriliyoruz.

Yeni teknolojilerin yaşamımızı bir şekilde daha da kötüleştireceğine ilişkin kötümser varsayım, meslek ya da eğitimin bir işlevi olabilir. Fütürist Paul Saffo, teknoloji dünyası insanların ikiye ayırabileceğini söylüyor: Mühendisler ve doğa bilimciler. Söylediğine göre, mühendislerin dünya görüşleri doğal olarak iyimser. Doğru soruları sorduğun, yeterli zamana sahip olduğun ve doğru alet edavata sahip olduğun sürece tüm sorunlar çözülebilir. Diğer insanlar, bilimsel olabilen, dünyanın doğal dengesini entropi, düşüş ve ölüm olarak görürler.

Bu insanlar her zaman yanılan taraf olmak zorunda değiller. Ancak mühendislerin bakış açısı insan gelişimine güven kazandırıyor. Kesinlikle, düşünmenin korkunç bir şekilde çarpıklaştığı zamanlar oldu (atonal müzik ya da moleküler gastronomi). Fakat insanlık tarihinde izlenen yolda, yazı, şiir, basım, hesap ve Google'da arama yalnızca düşünmeyi ve iletişim kurmayı kolaylaştırdı.

Çeviri: Ece Alat

http://www.nytimes.com/2008/09/21/technology/21ping.html?_f=1&oref=slogin